

Folketingets Sundhedsudvalgs spørgsmål nr. 1 til sundhedsministeren i forbindelse med udvalgets behandling af beslutningsforslag nr. B 79, folketingsåret 1989-90, om alkoholpolitik, og sundhedsministerens besvarelse heraf:

Spørgsmål 1:

»Kan ministeren bekræfte, at de samfundsøkonomiske omkostninger i forbindelse med alkoholmisbruget er fem-seks mia. kr. om året, som det oplyses i et Ritzau-telegram, gengivet her fra Det Fri Aktuelt den 15. maj 1990?«

Svar:

Ved opgørelse af omkostninger eller udgifter ved alkoholmisbruget er det nødvendigt at skelne mellem *samfundsøkonomiske omkostninger* – det vil sige samfundets samlede omkostninger og tab i form af behandlingsomkostninger, produktionstab og tab af velfærd – og *offentlige kassers udgifter*. En stor del af samfundets tab viser sig ikke i det offentliges udgifter. Omvendt er indkomstoverførsler (f.eks. førtidspension på grund af alkoholskader) en offentlig udgift, men ikke i sig selv en samfundsøkonomisk omkostning, da det alene er udtryk for en omfordeling mellem borgerne.

Den artikel, der omtales i spørgsmålet, indeholder et kortfattet referat af overlæge Finn Hardts bog »Alkohol og jobbet«. I bogen er søgt foretaget en opgørelse af omkostningerne ved alkoholforbruget i Danmark. Omkostningerne opgøres til ca. 5 mia. kr. og omfatter navnlig skønnede omkostninger til hospitalsindlæggelser, førtidspension m.m. – dvs. offentlige kassers udgifter.

Indenrigsministeriet, hvorunder spørgsmålet dengang henhørte, har i 1986 offentliggjort en undersøgelse med skøn over såvel de samfundsøkonomiske omkostninger som de offentlige udgifter som følge af alkoholforbrug.

De *offentlige udgifter* i forbindelse med alkoholforbrug anslås i ministeriets undersøgelse til 1,4 mia. kr., svarende til 1,8 mia. kr. i 1990-priser. Beregningen omfatter navnlig behandlingsudgifter og sociale pensioner. På en række områder (alkoholbetingede fødselsulykker, kriminalitet m.m.) har det ikke været muligt at

skønne over udgifterne, som i det hele taget er usikre og antagelig undervurderede.

De *samfundsøkonomiske omkostninger* omfatter behandlingsomkostninger ved alkoholrelaterede sygdomme og ulykker samt produktions- og velfærdstab som følge af sygdom, invaliditet og død. De samlede omkostninger anslås i undersøgelsen til ca. 4,5 mia. kr. i 1983 svarende til ca. 6 mia. kr. i 1990-priser. Det skal understreges, at beregningen bygger på en række usikre skøn.

Nogle af vanskelighederne ved sådanne beregninger er usikkerhed om, i hvilket omfang alkoholmisbruget kan siges at være den egentlige årsag til vold eller anden kriminalitet udført af berusede, i hvor høj grad sygdom og sygefravær blandt alkoholmisbrugere kan tilskrives misbruget, osv. Der eksisterer ikke et egentligt datamateriale, der kan belyse disse sammenhænge. En vurdering af disse forhold må derfor i høj grad basere sig på skøn, som der altid vil kunne sættes spørgsmålstejn ved. Variationerne i sådanne beregninger og skøn vil kunne andrage flere mia. kr. Navnlig vedrører en stor del af de samfundsøkonomiske omkostninger – henved 4 af de 4,5 mia. kr. – produktions- og velfærdstab, som der er særlig store teoretiske og praktiske problemer ved at opgøre.

På baggrund af Indenrigsministeriets undersøgelse kan Sundhedsministeriet bekræfte, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved alkoholforbruget i Danmark under bestemte forudsætninger og betydelig usikkerhed kan opgøres til ca. 6 mia. kr.

Den opgørelse, der er refereret i spørgsmålet, når til et resultat i samme størrelsesorden, men er væsentligt anderledes sammensat. Den omfatter i hovedsagen offentlige udgifter, herunder indkomstoverførsler, der ikke er udtryk for samfundsøkonomiske omkostninger.

Når de offentlige udgifter bliver flere gange større end efter Indenrigsministeriets bereg-